

■ *Validace, měření a zkoušení vojenské techniky a materiálu*

V tomto oboru musí mít nezastupitelné místo vojenské zkušebnictví. Současný model zkušebnictví v oblasti vojenské techniky pozemních vojsk je vyhovující a kompatibilní se státy NATO. Musí být dořešeny otázky metod, normativů a zkušebního zařízení uplatňovaných v armádách NATO. Problematiku výzbroje a techniky vzdušných sil žádná studie neřešila.

■ *Pomocné zdroje elektrické energie pro zásobování vojsk v poli*

Mobilní zdroje elektrické energie jsou reprezentovány elektrocentrálami (EC) všeobecného nebo speciálního použití. Současně využívané EC jsou zastaralé, na konci života, a nejsou vyráběny. Navíc nejsou kompatibilní s EC států NATO. Proto v dalším období bude nutné se zaměřit na získání EC nové generace (řada TQG), a pokud bude spuštěn vlastní výzkum, zaměřit se na snížení emisí hluku EC, minimalizaci spotřeby paliva a snížení množství a zvýšení kvality splodin hoření.

Samozřejmě bude nutné zajistit unifikaci s NATO z hlediska jednotného paliva a jaderných výkonů, zavedení kontejnerového systému pro útvary služeb, zvýšení spolehlivosti a zlepšení diagnostiky poruch.

POSTUPY A PROCEDURY ŘÍZENÍ A VELENÍ

Jedním z nejsložitějších problémů je řízení vědeckotechnického rozvoje vojenské techniky a zbraňových systémů. Jde o multikriteriální rozhodovací procesy, které navíc váží značné investiční, finanční a materiálové prostředky. Je rozpracována řada metod, umožňujících posoudit stávající bojovou efektivnost výzbroje a stanovit zda, či za jakých podmínek zahájit vlastní vývoj nebo koupit licenci nebo hotový výrobek v zahraničí.

V USA je rozpracována metoda TASCFORM s modifikací pro vzdušné prostředky (TASCFORM-AIR), naváděné střely země-země (TASCFORM-SSM), protivzdušné prostředky (TASCFORM-ADA), dělostřelectvo (TASCFORM-ARTY), pozemní obrněné bojové prostředky (TASCFORM-ARMOR) a prostředky pro námořnictvo.

Tyto metody patří do skupiny matematického modelování. Bylo by i vhodné získat z USA software DRMM (Defense Resource Management Model) vhodný pro analýzu charakteristik a nákladovosti ozbrojených sil.

Pro řízení druhů vojsk a služeb a ozbrojených sil existuje řada metod a metodik, učebních fondů i monografií. Bude nutné je konfrontovat s metodami a přístupy uplatňovanými v NATO. O některých obecných přístupech se zmíníme níže:

■ *Vojenská strategie*

Je to nejvyšší součást vojenského umění a tvoří ji souhrn doktrinárních zásad použití ozbrojených sil při ohrožení. I z plnoprávního členství v NATO je nutné vojenskou strategii při dodržování některých zásad samostatně rozvíjet. Bude nezbytné vzít v úvahu stav a tendence vývoje techniky, vymezit a prognózovat možné vojenské ohrožení a zásady obrany a samozřejmě vycházet z ekonomických a sociálních možností státu při respektování politických cílů a záměrů.

■ *Operační umění*

Je spojovacím článkem mezi strategií a taktikou. Je ovlivňováno rozvojem vědy a techniky, poznatky z válek a vojenskopolitickou situací.

Předpokládá se, že v nejbližších 10–15 letech se podstatně nezmění materiálně technická základna operací. Největší změny dozná se vstupem do NATO samotné operační umění. V AČR zatím nedošlo k vytvoření teoretické základny operačního umění, neexistuje ani funkční instituce, která by se teorií i její aplikací do předpisů trvale zabývala.

Současná situace ve světě a probíhající konflikty si vynucují i změny v chápání operací a jejich obsahu. V AČR se stane prioritním úkolem rozpracování metod přípravy a řízení operací. Vzhledem k vytváření mezinárodních sborů se změní i filozofie velení.

■ *Taktika*

Předmětem zkoumání taktiky je ozbrojený boj. Taktika je nižší součástí vojenského umění. Základním zdrojem poznatků taktiky je válečná praxe, v době míru taktická cvičení. V současné době nabývají na významu metody simulace a modelování.

Materiály armády USA a Německa týkající se taktiky se pro u nás uvažované operace příliš neliší od Polního řádu AČR. Lze tedy konstatovat, že AČR má vytvořeny dobré podmínky pro soulad s armádami států NATO v zásadách vedení bojové činnosti a v zabezpečení bojové činnosti.

Soudobé poznatky důležité pro rozvoj taktiky potvrzují že:

- ◆ Boj si udržuje manévrový a dynamický charakter.
- ◆ Nových kvalit doznává součinnost mezi jednotkami druhů vojsk, ozbrojených sil a útvarů spojeneckých sil.
- ◆ Stále významnější úlohu sehrávají elektronické prostředky a tzv. přesné zbraně.
- ◆ Pozornost musí být věnována odolnosti míst velení.
- ◆ Nový charakter získává velení: zkracuje se doba rozhodování, zvyšuje se samostatnost velitelů, přestává existovat šablonovitost, mění se forma i obsah bojových dokumentů, mění se i způsoby předávání rozkazů.
- ◆ V důsledku zapojení do mezinárodních struktur budou nutné legislativní změny, bude nutné akceptovat standardy NATO v oblasti velení včetně pracovních postupů a dokumentace, změní se i terminologie.
- ◆ Stále více se budou používat simulátory a trenažéry vhodně skloubené s praktickým výcvikem.
- ◆ Důležitý vliv na rozvoj taktiky bude mít rozvoj zbraňových systémů a vojenské techniky.

Je zřejmé, že bezpečnost ČR a úspěšnost AČR bude záviset zejména na kvalitě a rychlosti informací, které bude mít velení k dispozici. Ze základních parametrů kvality informací, tj. spolehlivosti, srozumitelnosti a úplnosti a souvztažnosti, bude nutné věnovat pozornost výzkumu problému úplnosti a souvztažnosti.

Rychlost informací má logickou a technologickou rovinu. Jestliže technologická stránka je otázkou především finančního krytí, je logická rovina dána úrovní znalostí, dovedností při hledání informací a kvalitou poskytnutých informací.

Je možné využívat informací o trendech určitých atributů sledovaných objektů, a tím ovlivňovat strategická rozhodování. Prezentací výstupů uložených informací lze zkvalitnit i operativní rozhodování na všech úrovních.

Pokud budou identifikačnímu a vyhledávacímu systému zadána klíčová slova potenciálních objektů ohrožení státu, pak vyšší koncentrace příslušných informací může odhalit připravované ohrožení.

* * *

Nedostatkem některých výzkumných projektů je, že podle našeho soudu dubluje profesní přípravu pracovníků vojenských technických ústavů (VTÚ). V některých případech se zdá, že se řeší problémy již vyzkoumané, nebo z hlediska priorit málo důležité. Rovněž některé projekty by úplným převzetím norem STANAG a MIL-STD nemusely existovat. U stávající techniky nejsou rozdíly podstatné a nová vojenská technika se bude vyvíjet podle nových požadavků.